

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2019-3-24 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 19-21/309-134
Karar Tarihi : 13.06.2019

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Adem BİRCAN, Ahmet ALGAN,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Şükran KODALAK

B. RAPORTÖRLER: Evrim Özgül KAZAK, İbrahim ŞAHİN,
Muhammed Ali BEKTEMUR

C. BİLDİRİMDE

BULUNANLAR: - Akümülatör ve Geri Kazanım Sanayicileri Derneği
Ali Rıza Gürcan Cad. Çırpıcı Yolu No:1 Meridyen İş Merkezi K:5
D-504 Merter, İstanbul

(1) **D. DOSYA KONUSU: Akümülatör ve Geri Kazanım Sanayicileri Derneği Tüzüğünde yapılan değişikliklere menfi tespit verilmesi talebi.**

(2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 09.05.2019 tarih, 3126 sayı ile intikal eden ve eksiklikleri 28.05.2019 tarih, 3605 sayı ile tamamlanan bildirim üzerine hazırlanan 31.05.2019 tarih, 2019-3-24/MM sayılı Muafiyet/Menfi Tespit Raporu Kurulun 13.06.2019 tarihli toplantısında görüşülerek 19-21/309-134 sayı ile karara bağlanmıştır.

(3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili rapor sonucunda; Akümülatör ve Geri Kazanım Sanayicileri Derneği Tüzüğüne 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilebileceği ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Bildirim Konusu İşlem

(4) Kurum kayıtlarına 09.05.2019 tarih ve 3126 sayıyla intikal eden başvuruda özetle, Akümülatör ve Geri Kazanım Sanayicileri Derneği (AKÜDER, Dernek) tarafından Dernek Tüzüğünde yapılan değişikliklere menfi tespit verilmesi talep edilmiştir.

(5) Başvuru kapsamında teşebbüs birliğinden ve T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığından (BAKANLIK) bilgi istenmesi üzerine gönderilen cevaplar sırasıyla 28.05.2019 tarih, 3605 sayı ve 27.05.2019 tarih ve 3533 sayıyla ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

G.2. Akümülatör ve Geri Kazanım Sanayicileri Derneği (AKÜDER)

(6) AKÜDER, 31.08.2004 tarih ve 25569 sayılı Resmi Gazete'de BAKANLIK tarafından yayımlanan "Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği" (Yönetmelik) çerçevesinde faaliyet göstermek üzere 17.11.2004 tarihinde kurulmuştur ve 2005 yılında BAKANLIK tarafından atık akümülatörlerin yönetimi konusunda yetkilendirilmiştir¹.

(7) Atık Akümülatör (atık akü) enerji depolama kapasitesindeki düşüş nedeniyle kullanılamayacak durumda olan aküleri ifade etmektedir. İçerdiği yüksek miktarda

¹ AKÜDER 17.05.2016 tarihinde BAKANLIK tarafından 10 yıl süreyle yeniden yetkilendirilmiştir.

kurşun ve asit nedeniyle çevreye zarar verebileceğinden, tehlikeli atık olarak değerlendirilmekte olan atık akünün Yönetmelik çerçevesinde etiketlenmesi ve işaretlenmesi, üretiminde zararlı madde miktarının azaltılması, kullanıldıktan sonra atıklarının evsel ve diğer atıklardan ayrı olarak toplanması, taşınması, bertarafı ile ithalat, transit geçiş ve ihracatına ilişkin yasak, sınırlama ve yükümlülükler ile alınacak önlemler, yapılacak denetimler ve tabi olunacak sorumluluklara ilişkin hukuki ve teknik esaslar düzenlenmektedir.

- (8) Yönetmelik'in 29. maddesine göre akü üreticileri/ithalatçıları atık akülerin toplanması, taşınması, geri kazanımı, bertaraf veya ihraç edilmesine dair yükümlülüklerini yerine getirmek ve bunlara yönelik gerekli harcamaların karşılanması için, BAKANLIK'ın koordinasyonunda bir araya gelerek kâr amacı taşımayan tüzel kişiliği haiz bir yapı oluşturabilmektedir.
- (9) AKÜDER kendisine üye olan akümülatör üreticisi, ithalatçısı, ara depolama ve geri kazanım sanayicisi konumunda olan teşebbüslerin atık akü yönetimi konusunda Yönetmelik'ten doğan yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla faaliyet göstermektedir. Dernek Tüzüğüne göre Dernek'in amaçları arasında atık akü yönetimi alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin sektör bazında ortak sorunlarının çözümü için çalışmak, bu alanda ilgili Bakanlıklar, resmi ve özel kuruluşlar ile işbirliği yaparak toplumun bilinçlendirilmesi ve nitelikli personel yetiştirilmesi konusunda eğitim faaliyetleri gerçekleştirmek, atık akülerin çevreye zarar vermeyecek şekilde toplatılmasını sağlamak ve üye teşebbüslerin tesislerini denetlemek gibi faaliyetler yer almaktadır.
- (10) Mevcut durumda AKÜDER'in, aralarında Mutlu Akü ve Malz. San. A.Ş., İnci Akü Sanayi ve Ticaret A.Ş., Yiğit Akü Malzemeleri A.Ş. gibi ülkemizin en büyük akü üreticileri ile bu üreticilerin geri kazanım tesislerinin de bulunduğu toplam 157 üyesi bulunmaktadır.

G.3. Değerlendirme

G.3.1. 29.05.2013 tarih ve 13-32/429-190 sayılı Kurul Kararı

- (11) AKÜDER'in Tüzüğüne menfi tespit verilmesine ilişkin 29.02.2013 tarih ve 13-32/32429-190 sayılı kararında Kurul, atıklara ilişkin çevresel düzenlemelerin genellikle, mehz alınan Avrupa Birliği atık düzenlemeleriyle paralel olacak şekilde üretici sorumluluğu prensibine dayandığını belirtmiştir. Üreticilerin veya ithalatçıların, ürünlerinden kaynaklanan atıkların toplanmasını, geri kazanımını veya bertaraf edilmesini içeren ve atık yönetiminden sorumlu tutulmasını gerektiren bu prensibe göre, üreticilere veya ithalatçılara sorumluluk yüklediği ve bu sorumlulukların bireysel veya kolektif olarak yerine getirilmesinin beklendiği ifade edilerek Yönetmelik'in 29. maddesi uyarınca kurulan ve yetkilendirilen AKÜDER'in kuruluşunun rekabet hukukuna aykırı olmadığı tespit edilmiştir.
- (12) Kurul kararında ayrıca Dernek üyelerinin akü piyasasında birbirleri ile rekabet halinde olan teşebbüsler olması sebebiyle AKÜDER'in, bir platform olarak rekabet karşıtı bir takım eylem ve kararlara yol açma riskini bünyesinde barındırdığı ve bu sebeple AKÜDER'in eylem ve kararlarının rekabet hukukunun uygulama alanı içerisinde yer aldığı ifade edilmiştir. Başvuruya konu Tüzüğün değerlendirmesi sonucunda ise, üyelik ve üyelikten çıkarılma şartlarının tüm adaylar için eşit ve şeffaf olduğu, üyelikten ayrılmak için herhangi bir şart koşulmadığı, AKÜDER üyeliğinin teşebbüslerin akü ve atık akü pazarlarındaki faaliyetlerini zorlaştırıcı herhangi bir koşula bağlanmadığı anlaşıldığından anılan tüzüğe menfi tespit belgesi verilmesine karar verilmiştir.

G.3.2. Başvuru Konusu Tüzük Değişikliği

- (13) AKÜDER tarafından menfi tespit belgesi verilmesi istenen Dernek Tüzüğü ve bu Tüzükte yapılması planlanan değişiklikler incelendiğinde, atık akü yönetimi konusunda faaliyet gösteren AKÜDER'in faaliyet alanının genişletilmesinin yanı sıra Tüzüğün şekli bazı değişiklikleri içerdiği görülmektedir.
- (14) Dernek Tüzüğünde yapılması planlanan değişikliklerden bazılarında eklenen kısımların altı çizilmek, çıkarılan kısımların üzeri çizilmek suretiyle aşağıda verilmektedir:
- *Madde 4 2/a Ülkemizde akümülatör üreticileri kurşun asit akümülatör ve endüstriyel pil imalatçıları ve/veya ithalatçıları ile ara depolama ya da ve geri kazanım sanayicileri arasında iletişim sağlayarak, sektörde oluşan teknik, ekonomik ve hukuki gelişmeler hakkında üyelerin bilgilendirilmesini sağlamak ve sektörün ortak sorunlarına çözüm getirmek;*
  - *Madde 4 2/c 2006/66 EC AB Direktifi, 2872 Sayılı Çevre Kanunu, Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü (APAK) Yönetmeliği'ne ve Bakanlığın yazı ve talimatlarına uygun olarak atık akümülatörlerin ve endüstriyel pillerin uygun olarak atık akümülatörlerin çevreye zarar vermeyecek şekilde toplanmasını, depolanmasını ve geri kazanımını sağlamak / sağlamak, üyelerine ait tesisleri ziyaret ederek uygulamaları yerinde incelemek, tespit edilen aksaklıkların giderilmesini sağlamak,*
  - *Madde 4 2/d Atık akümülatörlerin endüstriyel pillerin toplanması için gerekli araç-gereç, yazılım ve diğer ihtiyaçları tespit etmek, bunların standardını oluşturmak ve uygulamaların denetimini sağlamak*
  - *Madde 4 2/f Çevre bilinciyle birlikte, özellikle kendi ana faaliyet alanı olan atık akümülatörlerin ve endüstriyel pillerin yönetimi konusunda toplumsal bilinç ve kültürün oluşturulması ve yaygınlaştırılması amacıyla gerekli tanıtım, eğitim faaliyetlerini organize etmek, bu konuda gerek yurt içi ve gerekse yurt dışında fuarlara, seminerlere katılmak ve ilgili fuarlarda stand açmak,*
  - *Madde 4 2/g Akümülatör ve endüstriyel pil üretimi ve depolanması, atık işleme tesisleriyle geri kazanım tesisleriyle, satış sonrası servis istasyonları için nitelikli eleman yetiştirilmesi amacıyla ilgili Bakanlıklar için Milli Eğitim Bakanlığı ve /- veya taşra teşkilatları ile birlikte mesleki eğitim projeleri yapmak,*
  - *Madde 4 2/j Akümülatör ve endüstriyel pil yönetimi ve/veya sektörü konusunda uzmanlaşmış kişilerden çalışma grupları, demek komisyonları oluşturarak bilimsel ve teknik araştırmalarda bulunmak,*
  - *Madde 4 2/s Derneğin faaliyetleri hakkında 3 aylık, 6 aylık, yıllık raporlar hazırlamak ve üyelere bu raporları üye kuruluşlara ve ilgili bakanlıklara bildirmek, kamuoyunu bilgilendirmek amacı ile atık akümülatör ve endüstriyel pil yönetimi, faaliyetleri ve hedefleri ile ilgili duyurularda bulunmak, basın toplantıları yapmak,*
  - *Madde 5/1 Fiil ehliyetine sahip bulunan, derneğin amaç ve ilkelerini benimseyerek bu doğrultuda çalışmayı kabul eden, Türkiye' de akümülatör ve endüstriyel pil üretimi, ithalatı, ihracatı, geri kazanımı, geçici depolanması, taşınması konularında faaliyet gösteren, yasal yükümlülüklerini (başvuru için gerekli belgeler, üyelik aidatı ödemesi vb.) yerine getirmiş gerçek ve tüzel kişiler derneğe üye olabilir.*

- *Madde 8 Denetim Denetleme Kurulu* ²

- (15) Yukarıda yer verilen ifadelerden görüldüğü üzere, Dernek Tüzüğünde yapılması planlanan değişiklikler şekli bazı hususlar ile AKÜDER'in yetki alanının endüstriyel pillerin yönetimi bakımından genişletilmesini içermektedir. Anılan bu değişikliklerin gerekçesi olarak, teknolojideki gelişmeler ve değişiklikler göz önüne alındığında, şu an akümülatör olarak tanımlanan ürünlerin teknik ve biçimsel olarak değişime ve gelişime uğrayacağı, bu nedenle ilerleyen dönemlerde özellikle çevre dostu olarak tanımlanan hibrit araçların hayatımızda geniş yer tutacağı belirtilmiş, endüstriyel pillerin de aynı şekilde geri kazanıma tabi ürünler olması nedeniyle AKÜDER'in faaliyet alanına bu konunun da dahil edildiği ifade edilmiştir.
- (16) Konu ile ilgili olarak BAKANLIK'tan talep edilen bilgilere istinaden gönderilen cevap yazısında ise; endüstriyel pillerin Yönetmelik kapsamı dışında olması sebebiyle BAKANLIK'ın endüstriyel pil yönetimi konusunda halihazırda AKÜDER de dahil olmak üzere yetkilendirdiği herhangi bir kuruluş olmadığı belirtilmiştir.
- (17) Bu bilgiler ışığında, AKÜDER'in atık akü yönetimine ek olarak endüstriyel pillerin yönetimi alanında da çalışmak istediği, ancak BAKANLIK'ın hâlihazırda AKÜDER'e bu alanda yetki vermediği anlaşılmaktadır. AKÜDER'in endüstriyel pillerin yönetimi alanında faaliyet gösterip gösteremeyeceğinin ilgili çevre mevzuatı ve BAKANLIK tarafından değerlendirilebilecek bir husus olduğu ve işbu kararın inceleme konusu içinde bulunmadığı belirtilmelidir.
- (18) Yönetmelikle birlikte atık akü yönetiminin zorunlu tutulması nedeniyle, bireysel/kolektif bir atık akü yönetim sisteminin kurulması veya kurulu bir sisteme katılım, akü pazarında faaliyet gösterebilmenin koşullarından biri haline gelmiştir. Bu itibarla, AKÜDER'in farklı üreticiler/ithalatçılar için farklı üyelik koşulları ileri sürmesi, üreticilerin/ithalatçıların akü pazarındaki konumlarını doğrudan etkileyebilecek bir nitelik taşımaktadır. Ayrıca, üyelik sürelerinin uzun tutulması, AKÜDER dışında başka yönetim sistemlerinin oluşmasını engellemek suretiyle atık akü yönetimi piyasalarındaki rekabeti engelleyebilecektir.
- (19) AKÜDER Tüzüğü bu çerçevede incelendiğinde, daha önceki Tüzükte de olduğu gibi üyelik ve üyelikten çıkarılma şartlarının tüm adaylar için eşit ve şeffaf olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca üyelerin istedikleri zaman AKÜDER'den ayrılabilmelerinin mümkün olduğu, üyelerin AKÜDER ile aynı faaliyet konusuna sahip başka bir derneğe üye olabilmelerinin önünde herhangi bir engel bulunmadığı da gönderilen cevabi yazıda belirtilmiştir. Bu doğrultuda Dernek Tüzüğü'nün akü üreticilerinin faaliyetlerini zorlaştırıcı herhangi bir şart içermediği, bu alanda kurulabilecek diğer yetkilendirilmiş kuruluşların faaliyetlerini etkileyebilecek üyelik koşulları getirmediği anlaşıldığından AKÜDER Tüzüğü'nün 4054 sayılı Kanun'a aykırı herhangi bir hüküm içermediği sonucuna varılmıştır.

² Tüzüğü'nün diğer maddelerinde Denetim Kurulu, Denetleme Kurulu olarak değiştirilmiştir.

H. SONUÇ

- (20) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Akümülatör ve Geri Kazanım Sanayicileri Derneği Tüzüğüne 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesine gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.